Anul al 80-lea Nr. 217. Bani 25 Numărul Vineri, 17 Octomvrie 1919

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată la 1838 de George Bariţiu

Redacţia şi Administraţia
Braşov, Str. Prundului Nr. 15.
Telefon 226.

Apare seara în fiecare zi de lucru

Abonamentul:
Pe un an . . . . . Lei 60
Pe 1/2 an . . . . . „ 30
Pe 1/4 an . . . . . „ 15
Pentru streinătate îndoit

Cu tot dispreţul pentru popor aristocraţii şi oligarhii nici 24 de ore n'ar fi fost în stare să susţină singuri statul. (Istoria Transilvaniei). G. Bariţiu.

Revendicările muncitorimei

In vreme ce ţările aliate cari umăr la umăr au dus greul războiului, din care au eşit învingătoare, se zbat acum şi se muncesc ca să împartă diademele şi preţioasele de pe coroana victoriei — diferitele clase ale supuşilor acestor ţări se încaeră între olaltă pentru asigurarea unei vieţi mai liniştite, fără să-şi dea seama că efectul loviturilor îndreptate de unii contra altora se răsfrânge asupra ţării întregi, făcându-i să sufere de-opotrivă împreună.

Sindicatele muncitorilor englezi simt par'că o plăcere să aducă din zi în zi surprize ţării lor, punând-o mereu în faţa a noui greve, tovarăşii lor din America nu vor să se lase mai pe jos, iar social-democraţia franceză nu se prea arată împăcată cu măsurile ce se iau pentru înfrângerea îndrăsnelii bolşeviste.

Greul vieţii pe de-o parte, iar pe de alta, dimensiunea prea mare a pungilor înfoiate cu grăsimea câştigului de războiu al unora, a întărâtat, pe drept, ambiţia muncitorimei, care nu mai voeşte să fie părtaşă numai a muncei ci şi a roadelor ei.

Nici o întreprindere nu se poate susţinea numai cu capitalul bancherului sau cu al intelectualului, dacă-i lipseşte cel al forţei, al braţelor muncitoare. Ca urmare, muncitorul nu pretinde prea mult, atunci când el îşi cere dobânda şi câştigul după capitalul de forţă pe care-l depune zi de zi în întreprinderea la care e angajat.

E natural, că această nizuinţă pentru câştigarea drepturilor pe cari muncitorimea nu voeşte să le mai lase călcate în picioare, nu prea concordă cu vederile strâmte şi învechite ale capitalistului, obicinuit să se vadă numai stăpân al întreprinderii, în care toţi angajaţii nu sunt, în faţa lui, decât simplii slujitori.

De aci lupta îndârjită care se dă de prezent între muncitori şi patroni.

Fie însă cât de drepte aspiraţiile muncitoreşti, ele îşi pierd acest timbru, din moment când mijloacele de luptă folosite pentru eluptarea lor trec peste margini. In timpurile de azi mai ales, când raportul între producţiune şi pretensiune este atât de uriaş, încât numai o intensivitate cu mult mai încordată a muncei ar putea acoperi lipsa nevoilor provocate de războiu, nu trebuie să uite nici muncitorul că orice lovitură în cantitatea de producţie, fie prin greve, fie prin împuţinarea prea exagerată a timpului de lucru, — lasă urme prea simţite. Simţite nu numai de aceia, contra cărora sunt îndreptate aceste lovituri, ci de toţi cei avizaţi la isvorul de belşug al producţiunei, adecă de statul întreg, din care şi muncitorii fac parte.

Şi par aceste mijloace de luptă cu atât mai nepotrivite, cu cât în situaţia grea de azi aceste lovituri se opresc în puterea de rezistenţă a capitalului contra căruia sunt îndreptate, resfrângându-se asupra mulţimei nevinovate de mizeria în care se sbuciumă fără de vina ei.

Repetăm încă odată că este îndreptăţită aceasta năzuinţă a muncitorimei, dar pretenţii prea mari şi mijloace prea îndrăzneţe pentru dobândirea acestor aspiraţiuni nu vor putea avea decât efectul de a îngreuna situaţia şi ca urmare: pierderea simpatiei şi sprijinului din partea mulţimei.

Căci numai ţinând cont de nevoile cuiva, ţi-l poţi face părtaş al durerilor tale.

Din ţara lui Dragoş-Vodă.

Situaţia politică a Românilor din Maramureş

Memoriul prefectului către Consiliul dirigent. — Criza alimentară. — Candidatura d-lui Mihai Popovici. —

Vechiul leagăn al românismului, ţara lui Dragoş-Vodă, descălicătorul Moldovei, a fost rutenizată în decursul stăpânirii de teroare ungurească. Cine ar crede că Maramureşul are astăzi 120 mii de Ruteni? Se'nţelege că trebuie să ne gândim la recâştigarea teritorului invadat, la mijloacele de reromânizare a judeţului.

Configuraţia geografică a judeţului Maramureş ne prezintă un teritor unitar, nedespărţibil şi trebuinţele economice ale populaţiei reclamă păstrarea întregităţii geografice. Tratatul dela 1916 ni-l taie însă în două. Ori a respecta linia trasă de acest tratat înseamnează a sustrage populaţia românească a Maramureşului dela resursele materiale şi a o trimite în braţele mizeriei.

Harnicul prefect al Maramureşului, d. dr. Vasile Chiroiu, a studiat necesităţile Românilor pe cari le-a cuprins într'un memoriu adresat Consiliului dirigent.. Administraţia judeţului dsale nu s'a oprit la linia de hotar fixată de tratatul de 1916, ci s'a întins şi peste judeţele Rahău, Taraş, Tecea şi Hust. Dsa roagă C. D. pentru o intervenţie la Conferinţa păcii ca noi să primim întreg judeţul. Odinioară judeţul Maramureş a fost al nostru. D. Chiroiu documentează că şi astăzi sunt comune româneşti dincolo de linia tratatului din 1916, ca depildă: Irbolz, Körtvélyes (istoricul *Părul*), Brustura, Nereşniţa. Romanitatea regiunii o dovedesc numirile topografice ale majorităţii munţilor ca depildă: Turbatul, Olar, Flueraş.

Dr. Chiroiu stăruieşte apoi asupra importanţei politice şi economice ce o are integritatea judeţului.

Suntem curioşi de rezultatul ce-l va avea memoriul d-lui prefect Chiroiu.

*

Situaţia economică a judeţului Maramureş este vrednică de plâns. Se ştie că populaţia maramureşană se hrănia aproape numai cu cucuruz. Ori recolta cucuruzului este complect nimicită de timpul nefavorabil. Greutăţile de transport sunt multe, şi astfel sufere din greu bieţii Români. Dupăcum suntem informaţi, d. Mihai Popovici însărcinat şi cu direcţia alimentărei, va lua dispoziţii ca populaţia din părţile Sătmarului şi Maramureşului să fie aprovizionată cu grâu. Acest ajutor va scuti de mizeria ameninţătoare.

*

Românii din circumscripţia Sighetului vor face o primire frumoasă d-lui Mihai Popovici şef al resortului de industrie, cu prilejul vizitei din zilele acestea. E probabil că d. M. Popovici îşi va pune candidatura şi în Sighetul Marmaţiei, nu numai în Feldioara. Propaganda politică în Maramureş este necesară pentruca să fie întăriţi în conştiinţa de neam şi în încrederea faţă de viitorul nostru. Bieţii Maramureşeni au îndurat mai mult decât alţii şi reculegerea se face cu greu.

Cugetări

Ce e viaţa? *Povara cea mai grea pe care a dus'o vr'odată la spinare un hamal. Cu ea ne-a încărcat natura încă din momentul zămislirii.*

Ce e amorul? *E moneda cu care ne răsplăteşte natura, greutatea poverii pe care o ducem şi cu care ne amăgeşte s'o transmitem urmaşilor noştri.*

Ce e moartea? *Predarea poverii noastre naturii şi despreţuirea monedei cu care ne amăgea.*

m. s.

Cititorii ziarului Gazeta Transilvaniei şi peste tot Românii cu bune intenţii sunt rugaţi să colaboreze cu acţiile lor la înfiriparea societăţii GEORGE BARIŢIU.

Crestături zi de zi

Toamna

Ce trist este Braşovul de la o vreme încoace. Toamna s'a strecurat pe nesimţite şi acum s'a etalat de-a binelea. Frunzele veştejite se aştern pe jos, iar Tâmpa şi-a îmbrăcat pădurea în straie multicolore. Galbenul şi arămiul predomină. Stejerişul verde începe să-şi scuture frunza după ce a trecut prin culorile roşcat, arămiu şi pal.

Livezile îşi pierd pe zi ce merge farmecul şi pustiul începe să se aşterne pretutindeni.

Dimineaţa pasările nu te mai trezesc cu cântecul lor vesel, iar seara, târziu, privighitoarea nu mai trăieşte ca în astă vară.

Doar nopţile îşi menţine farmecul. Seninul lunei de toamnă inundă întreaga vale, în care este incorsetat Braşovul, şi dealurile care se înalţă chiar dintre case se scaldă maestos în argint.

Odată cu picarea primelor frunze, frigul s'a lăsat aspru de tot şi din zi în zi merge *creşcendo.*

Ploile s'au pornit din nou şi ele transformă oraşul şi-l fac atât de urât pe cât de frumos este când e vremea bună.

E trist Braşovul toamna şi tristeţea aceasta strecoară în suflet o melancolie dulce.

Misa.

Probleme parlamentare

Guvern şi opoziţie

Candidaturile pentru Constituantă s'au fixat pretutindeni, şi în curând — să speram, că nu va fi o nouă amânare — poporul românesc din Ardealul desrobit îşi va spune cuvântul în cel dintâi parlament al întregului neam.

Nu ne îndoim, că Constituanta va însemna afirmarea unui larg spirit democratic, că marile reforme, menite a schimba alcătuirile învechite şi moravurile unor timpuri ruşinoase; vor asigura o evoluţie paşnică, ferindu-ne viitorul de zguduiri violente şi dureroase convulsiuni.

Ce-i drept, unele partide din vechiul regat se abţin dela alegeri, şi s'a exprimat în unele cercuri teama, că viitorul parlament va fi lipsit de-o opoziţie puternică şi serioasă, şi e incontestabil, că pentru viaţa constituţională opoziţia e tot atât de necesară, ca şi guvernul. Ea are misiunea de-a controla actele guvernanţilor, de-a împiedeca abuzurile, de-a face cuvenita presiune morală, pentruca constituţia să fie respectată, cu un cuvânt de-a contrabalansa tendinţele despotice şi tirane. Cel ce deţine puterea — inciferent de nuanţa politică — e întotdeauna înclinat spre autoritarism, şi volnicie, iar existenţa unei tendinţe contrare, unei forţe antagoniste e indispenzabilă în vederea menţinerii unui sănătos echilibru.

Lipsa unei puternice opoziţii ar fi deci o mare pierdere pentru constituţionalismul şi desfăşurarea normală a vieţii noastre politice.

Cu toate astea, înfăţişarea Constituantei nu mai poate fi cea a vechiului parlament. Vor fi reprezentate de astădata şi teritoriile alipite, cari vor duce cu sine noi curente, noi moravuri şi deprinderi. Afară de asta, chiar şi în vechiul regat alegerile nu se vor putea face, ca în trecut.

Fireşte, că nu trebuie pierdut din vedere faptul, că exercitarea conştientă şi patriotică a drepturilor e în funcţiune nu numai de autorităţi şi guverne, ci şi de cetăţean. Scrisoarea pierdută a lui Caragiale e o dovadă elocventă, credem, în sprijinul afirmaţiunei noastre. Cetăţeanului turmentat nu-i sileşte nimeni voinţa şi cu toate astea e departe de-o exercitare conştientă a dreptului. Şi cetăţeni turmentaţi vor mai fi destui. Nu numai în vechiul regat ci şi în Transilvania. Ei nu vor dispare dintr'odată ci încetişor pe măsură ce se va răspândi cultura.

In rezumat îndrăznim a afirma, că, dacă alegerile actuale nu vor fi absolut expresia sinceră şi nefăţărită a voinţei poporului, în ori ce caz vor fi mai puţin falsificate, ca în trecut.

Se afirmă că partidul d-lui Tache Ionescu şi cel al generalului Averescu nu vor participa la alegeri, şi probabil că opoziţia se va recruta şi din tinerile grupări democratice cari s'au ivit în ultimul timp. Avem credinţa, că opoziţia nu va constitui-o partidul dlui Marghiloman singur, căci această situaţie ar fi în adevăr tristă.

Iar dacă ar fi cazul, ca tinerile grupări democratice să fie bine reprezentate în Constituantă, faptul numai bucura ne-ar putea căci ar însemna o primenire politică şi morală, desfiinţarea vechilor moravuri păgubitoare şi întronarea unui spirit mai obiectiv şi mai înţelegător pentru aspiraţiile celor mulţi.

In acest caz ne-am afla în faţa unui serios început de regenerare.

Campania electorală

Dl Ştefan Pop la Bistriţa

Ministrul Ştefan Pop a sosit şi a fost primit la gară de prefectul Gavrilă Trifon, de autorităţile române, de o deputaţie săsească şi de militari.

La banchet dl Pop a arătat în cuvântarea sa situaţia internă şi externă. A răspuns prefectul Trifon, arătând loialitatea funcţionarilor şi populaţiei faţă de rege şi Consiliul dirigent. La banchet a luat parte şi Vicarul din Năsăud. Mulţimea era foarte însufleţită. Oraşul frumos pavoazat cu triculor românesc şi săsesc.

Lăsaţi pentru un moment griile zilei şi cugetaţi-vă că acţiile voastre la societatea GEORGE BARIŢIU vor face din Braşov un focar de cultură românească şi vor crea mijloacele de a pătrunde cultura noastră adânc în satele Săcuimii desnaţionalizate.

Ruina popoarelor

BOLŞEVISMUL

O îndoită experienţă socială — una terminată, cealaltă aproape de sfârşit, — s'a operat sub ochii noştri, în apropierea nemijlocită a hotarelor noastre; revoluţia bolşevică rusă şi cea maghiară; experienţă cumplită care a zguduit până în temelii edificiul social a două popoare, punându-le la cea mai grea încercare puterea vitalităţii. Ne întrebăm, bolşevismul să fie el produsul patologic al unei societăţi ajunsă în stare anarhică pe urma unor extraordinare evenimente, cum bunăoară sunt războaele, sau trebue atribuit unei cause mai adânci, care îi dă o înşelătoare aparenţă de legitimare, un fel de explicaţie şi justificare în acelaş timp? Prima teză a fost susţinută în presa franceză, prin Noembrie 1918, de nu ştiu care scriitori, care au afirmat că bolşevismul se produce în societăţile grea încercate, ajunse în stare de dezorganizare pe urma unui războiu dezastruos.

Este aci un grăunte de adevăr: fără îndoială, că starea haotică, ce rămâne în sânul unei societăţi pe urma unui atare eveniment, este un prilej, cum nu se poate mai bun, pentru bolşevism. Astfel ne putem explica izbucnirea lui nu numai în Rusia, ajunsă la falimentul politic al ţarismului, ci şi în Ungaria, şi chiar în Germania, cea atât de bine organizată. Dar adevărata cauză trebue căutată, după cum cred, în altă parte şi anume în nemulţumirea adâncă a maselor muncitoare, acolo unde diferenţierea între clasele sociale a fost prea prăpăstioasă, şi unde mai cu seamă această nemulţumire a fost abil exploatată de teoreticiani, cari s'au servit de ea pentru a exagera dogma luptei de clasă.

Acesta în special este cazul Rusiei, unde erau faţă în faţă în atitudine de ireductibil antagonism, proprietarul cel mare şi mujicul, industriaşul şi lucrătorul de fabrică şi unde propaganda specialistă se urmase decenii întregi cu stăruinţă, cu fanatism, sporită de amestecul nefast al Evreimii, sub teroarea unui regim absolutist, incapabil şi corupt.

Ce e bolşevismul, acest spectru de sânge al societăţii moderne? în cadrul restrâns al unui articol de gazetă nu se poate face o explicaţie mai largă a chestiunei, dar în mod succint se poate spune: este aplicarea strictă a marxismului, adică încercarea de realizare a celei mai utopice forme a socialismului, a comunismului, care odată cu suprimarea proprietăţii individuale, răpeşte individului libertatea de cugetare şi de acţiune înglobându-l fatal în turma comunistă pentru care trebue să muncească şi să cugete, această sub amăgitoarea pretenţie de intensificare a vieţii sociale şi de sporire a producţiunii; însemnează distrugerea economică a burgheziei şi dominaţia politică a proletariatului, singura clasă producătoare, deci singura în drept de a trăi. Mijlocul de realizare a acestui scop este *revoluţia*, o noapte roşie a unui nou Sfânt Barthelmy, în care prin foc şi prin sânge, prin proletariatul stăpânitor să distrugă până în temelii societatea burgheză, iar pe ruinele ei fumegânde să clădească o nouă viaţă, o nouă alcătuire socială, aceia a socialismului comunist.

Visul halucinatoriu al lui Karl Marx s'a realizat aproape întocmai în Rusia şi Ungaria şi era să se înfăptue la fel şi în Germania.

Ne întrebăm: experienţa bolşevică, aşa cum s'a făcut, a ajuns în adevăr la răsturnarea unei societăţi, ce nu merită să trăiască şi la înlocuirea ei prin alta mai bună? Adresaţi-vă pentru răspuns socialiştilor Kantski, Parvus, Branting, Hellmann şi veţi vedea cum judecă ei experienţa bolşevică, ai cărei răspunzători morali tot ei sînt. Experienţa aceasta este falimentul ruşinos al comunismului, care departe de a fi o treaptă mai sus pe scara evoluţiei societăţii omeneşti, înseamnă din potrivă distrugerea unei civilizaţii, ea înseamnă substituirea anarhiei, vechii ordini, vechii discipline sociale, care făcea posibilă viaţa omenească, garantându-i valorile morale şi religioase, ştiinţifice şi artistice, valorii achiziţionate cu trudă în timp de sute şi mii de ani de civilizaţie; înseamnă suprimarea libertăţii de cugetare şi de acţiune prin tirania odioasă a unei singure clase, numeroase în adevăr, dar incapabile de a conduce singură societatea din cauza inculturei maselor populare; însemnează, ceia-ce s'a şi observat foarte bine, tirania monstruoasă a câţiva şefi îndrăzneţi, mercenari de idei, cari fanatizează masele populare şi le conduce la discreţie; însemnează oraşe distruse, cu o populaţie redusă la a zecea parte din ce erau altădată, restul pierit de foame, de streang sau de puşcă; sate ruinate, cu o ţărănime îndobitocită, ce şi-a pierdut credinţa în Dumnezeu — preotul fiind de mult ucis de bolşevici autichrişti — însemnează o armată imensă de aşa zişi proletari, cari în uniformă de soldaţi, cu puşca în bandulieră, cutreeră călare sate şi oraşe pentru jaf şi pentru crimă, incapabili de a produce o valoare cât de mică, dar gata să jupoae populaţiunile de tot ce bruma mai au la uşe.

Iată groaznicele rezultate ale experienţii bolşevice, care departe de a conduce o viaţă mai bună, provoacă *degradarea speţei umane.*

La toate aceste rele — cu riscul de a fi taxaţi de antisemeţi — trebue să socotim amestecul nefast al Evreilor, cari atât în Rusia, cât şi în Ungaria, au adăugat impresionabilitatea lor semitică, acel fond atavic de ură şi de răzbunare, şi acel instinct al revoluţiunilor, pe care Evreul îl poartă parcă în sângele lui, din cauza trecutului de persecuţiuni reale sau închipuite prin care a trebuit să se strecoare dealungul secolelor. Rolul Evreilor a fost imens în ceia ce priveşte izbucnirea şi propagarea bolşevismului, ei fiind cei mai fanatici răspânditori ai noii doctrine; iar cât priveşte conducerea revoluţiunii, rolul lor a fost covârşitor: Troţki Krilenko, Kamenev la Ruşi Bela Kun şi Szamuely Tibor la Unguri, sînt toţi Evrei şi nu se pot compara grozăviile săvârşite de un Danton sau Marat în timpul marei revoluţiuni franceze, cu crimele unui Troţki sau ale unui Szamuely.

Faţă de această rătăcire imensă, care duce la degradarea morală şi la stingerea vieţii unui popor, înţelegem căinţa amară a lui Maxim Gorki din „Un an dela revoluţia rusă": „de-aş fi bănuit cu până la ce josnicie poate degenera revoluţia socialistă; aş fi preferat să rămân cel din urmă slujitor al ţarismului."

Şi acum o ultimă întrebare; socialiştii noştri fi-vor în stare să scoată vre-un învăţământ din această dublă experienţă bolşevică?

Petru I. Teodorescu

Neînţelegeri între partide în Spania.

Madrid. — Intre partidul Conservator şi partidul Masura a izbucnit o nouă discordie politică: motivul e că Romanones pretinde ca la alegerile viitoare ce se vor ţinea în Spania întreagă în decursul lunei Noemvrie Masura să schimbe programul său privitor la revizuirea constituţiei. Partidul Liberal se asociază părerilor contelui Romanones.

Acţiile societăţii GEORGE BARIŢIU sunt foarte mici, şi astfel se dă posibilitatea oricărui intelectual şi ţăran să-şi plaseze banii într'o instituţie sigură şi cu viitor garantat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cronica economică

LEUL

— Cursul urcat al leului scumpeşte traiul —

Indatăce situaţia economică a României a început să se îmbunătăţească, valuta românească a câştigat tot mai mult în consolidarea ei. Aceasta se observă cu deosebire pe pieţele streine, unde leul se urcă pe zi ce merge.

Dela intrarea trupelor române, pentru a doua oară, în Transilvania, alături de coroana austro-ungară aflăm în circulaţiune şi leul românesc. Ţinând seamă de greutăţile circulaţiunii banilor din cauză, că leul avea curs variabil cu tendinţa spre urcare, pe deo-parte, iar pe de altă parte ţinând seamă de însemnate avantaje financiare pentru statul român, cursul leului a fost stabilit oficial în 2 coroane. Fiindcă acest curs era cu mult mai mare decât cel de pe piaţă — pe piaţă varia între K 1·20—1·60 — el a fost impus în mod forţat. In chipul acesta având leul pe teritoriile alipite un curs mai ridicat decât cel de pe pieţele din streinătate, situaţia noastră valutară arăta un progres, care şi pe pieţele streine a avut efect însemnat, întrucât şi acolo a provocat urcarea leilor.

Cursul oficial s'a menţinut până în timpul din urmă (în mod oficial se menţine şi azi) De pe la începutul acestei luni însă, leii au dispărut din circulaţie, din cauza negocierilor ce se fac cu această monedă. Ast-fel la noi leii nu mai au menirea să servească ca ban, ci au ajuns în rândul mărfurilor. S'a început o adevărată specule, căreia avem să-i atribuim faptul, că azi variază leul pe piaţa Braşovului între K 2·80 — K 3·20.

Cauza acestei urcări repentine este uşor de aflat. O urcare mai mare s'a simţit în prima linie pe pieţele streine. Când vechiul regat a contractat vânzări în streinătate, cu deosebire vânzări de cereale, leul românesc a devenit foarte căutat, căci cerealele exportate trebuiau plătite în lei. Interesul statului este să-şi readucă moneda în ţară. Pe când în streinătate leul era în urcare din cauza cererii mari, la noi leul rămăsese deocamdată 2 coroane — un curs favorabil pentru streinătate. Urmarea a fost, că în scurt timp cererea e îndreptată spre pieţele de pe noile teritorii alipite ţării mame şi leii sunt supuşi negocierilor, cumpărându-se pentru streinătate cu un curs atât de ridicat. Urcarea leului a urmat aşadară în mod natural. Foarte puţin spirit de întreprindere e de lipsă să cumperi aici. Lei 100.000 cu Cor. 300.000, — să faci un drum până la Pesta şi să-i vinzi acolo cu Cor. 500.000!

Pe când leul se urcă în urma cererii mari, pe atunci scade coroana în urma abundenţei de pe piaţă. Fără să posedăm date statistice, putem afirma, că în Ardeal azi sunt în circulaţie cu mult mai multe coroane, decât atunci, când se începuse stampilarea lor şi leul era 2 coroane. Aceasta este urmarea negocierilor cu leii, dar în prima linie urmarea prelungirii terminului de stampilare. De când s'a deschis drumul la Budapesta, bancnotele austro-ungare, aflătoare pe teritoriile acum ocupate de armatele române, bancnote, cari se credeau pierdute şi fără valoare, au fost prezentate spre stampilare, căci în Sibiu a fost continuată stampilarea. Cei cari au ştiut să se folosească de ocaziune, au realizat câştiguri enorme, întrucât coronele de pe aceste teritorii se puteau căpăta pe nimica. In chipul acesta stampilarea terminată odată, n'ar mai fi trebuit continuată, căci ast-fel nu aveam invaziunea de coroane, ce o avem azi şi stampilarea şi-ar fi avut rostul ei, stând coroana alături de leu în raportul fixat. Ceea-ce se putea preveni prin stampilare, azi e fapt îndeplinit.

Aceasta e situaţia în Ardeal: *leul fiind căutat spre cumpărare pentru streinătate se urcă, coroana fiind în abundenţă scade.* Faptul acesta din urmă întăreşte pe cel dintâiu; văzând fiecare, că azimăine coroana nu face nici două parale, caută să scape de ea, procurând şi tezaurând tot mai mulţi lei

In celelalte ţinuturi alipite la patria mumă situaţia e aceiaşi.

In Basarabia alături de leu aflăm rubla. Prin o decizie s'a hotărît ca rubla Romanov şi Lwov să aibă valoarea de un leu. S'a impus în mod forţat, ca şi la noi. Faţă de rublă însă nu s'a luat măsuri de stampilare, aşa că orice rublă care vine din o ţară streină, unde poate avea o valoare mai mare sau mai mică, îndatăce ajunge pe pământul Basarabiei are valoare de un leu. (La noi s-au stampilat coronele, dar situaţia e aceiaşi.) Urmarea a fost, că urcându-se leul, Basarabia a fost inundată de ruble iar rubla a scăzut dela 1 leu la 60 de bani. Scăderea rublei provine din aceleaşi motive, cari le-am arătat faţă de coroană.

In Bucovina coroana a scăzut de asemenea, dar nu în mod atât de simţitor ca la noi. La bursa din Cernăuţi se vând leii cu 2·85—2·93 Coroane, având cursul din urmă leii emisiunea Băncii Naţionale.

Faptul că cursul leului se urcă nu ne poate decât bucura, căci valuta românească creşte în afară, deşi manevrele speculei nu sunt totdeauna favorabile. Aceasta însă în ceeace priveşte situaţie valutei în afară. Cu totul de altă natură sunt urmările înlăuntrul ţării. *Urcarea leilor a creat o situaţie dezastruoasă pentru clasa salariaţilor din noile teritorii.* Scumpetea, ce nu mai vrea să aibă margini se datoreşte în mare parte şi urcării leilor. Motivul e cunoscut pea bine Mărfurile ce se importează în Transilvania, înafară de câteva sorte, cari se duc peste Viena, previn fără deosebire din centrele comerciale ale vechiului regat, Bucureşti Galaţi, Constanţa. Achitarea factorilor pentru mărfurile importate trebuie să se facă în lei, cari se pot cumpăra numai cu un curs ridicat cu mult peste 2 coroane. Aceasta aduce cu sine urcarea costului mărfii, din care apoi cei cu salare fixe trag scurta. Iată între multe altele, de ce devine tot mai greu traiul funcţionarului Salarele funcţionarilor statului au fost fixate în lei dar îndatăce s'a început târgul cu leii, C. D. R. s-a văzut silit să oprească lichidarea plăţilor în această monedă. Aceasta pentruca să nu se verse în circulaţie un numerar însemnat, care uşor ar putea ajunge în streinătate, unde ar provoca imediat o depreciere a valutei. *Azi fiecare funcţionar îşi primeşte salarul în coroane după cursul oficial de 2 Coroane, dar articolele necesare traiului trebuie să le cumpere după cursul de Cor. 2.80—3.20 leul, aşa că diferinţa între Cor 2.— ce primeşte în locul unui leu şi între Cor 2,80—3,20, ce trebuie să dea pentru marfa de un leu, cade tot în sarcina lui.* Dacă salarul s'ar lichida în lei efectivi, atunci diferenţa de cars n'ar avea-o de suportat şi scumpetea n'ar fi atât de mare.

Intre astfel de împrejurări care ar fi mijlocul de a salva situaţia? S'ar găsi mijloc, prin care leul să fie redus *cu sila* la cursul de 2 Coroane? Orice măsură, cred, ce s'ar lua în această direcţie n'ar duce la rezultatul dorit, căci ar însemna susţinerea luptei cu o lege naturală cea a cererii şi ofertei. In zadar s'ar impune cursul de 2 Cor. Din punct de vedere al României întregite e chiar interesul nostru, ca leul să fie urcat. *Numai când streinătatea şi-a procurat leii necesari pentru achitarea mărfurilor importate din România, numai atunci va stagna, respective va scădea cursul leilor.* Rămâne deci singurul remediu: *înlocuirea coroanei cu leul.* Avem nădejde, că acesta va veni în timpul cel mai scurt, cu atât mai vârtos, cu cât noul ministru de finanţe Angelescu lucrează la întocmirea unui proect pentru înlocuirea coroanei şi a rublei cu hârtia monedă a Băncii Naţionale. Infăptuirea lui ar însemna un pas însemnat în uşurarea traiului!

D. Mavrea

Se ivesc zorile la Românii din Secuime

Săcuii din Ardeal în masse mai compacte locuiesc în trei judeţe, în care şi formează majoritate absolută, în: Cluc, Odorheiu şi Treiscaune. Cei mai încarnaţi Săcui sânt însă cei din Treiscaune; aici au persecutat cu o ură asiatică tot ce e românesc, Ba mergeau în ura lor până acolo, încât contestau existenţa Românilor în judeţ, susţinând că sânt Săcui romanisaţi în decursul timpului.

In ciuda tuturor svârcolirilor lor, Românii din judeţ si-au păstrat în cea mai mare parte limba, legea, portul şi toate obiceiurile din strămoşi; o parte din ei şi-a păstrat numai legea şi conştiinţa că sunt Români. Pe lângă comune frumoase, curat româneşti, cum sunt: Poiana Sărată, Buzău cu peste cinci mii de locuitori, Vălcele, Arini, Iarăşi, unde vezi mândrul nostru port românesc, sunt multe comune în care numai după nume cunoşti că sunt Români. Aşa sunt comunele: Aitamare, medie şi seacă, Belini, Chepeţ, Miclăuşoara, Băţani, Chichiş, Dobolii inf., Ileni, Lisnău, Bicfalău, Micouifalău, Cernatul inferior şi superior, Arcuş, Ghelinţa, Toria, oraşele Târgul Săcuilor şi Sfântul Gheorge; în acestea întâlneşti tot nume de familii, ca Vâncsa (Vancea) Pakulár (Păcurar), Bakor (Bucur), Csiki (Ciucan), Mircse (Mircea), Oláh (Roman) etc., care de departe îţi spun că sunt româneşti. In aceste comune maghiarisate avem peste tot preoţi români, cari serviciul divin îl ţin în limba română, predica o rostesc însă ungureşte, ca să fie înţeleşi de credincioşi.

Populaţiunea românească din Treiscaune a avut să îndure persecuţiuni foarte grele, mai ales după întrarea armatelor române în Ardeal. Dintre cei peste treizeci de preoţi români din judeţ, au fost închişi în temniţă şase, fără din toamna anului 1915 — în procesul celor 16 —, fiind judecaţi unii şi la moarte prin streang; în 1916, o mare parte a preoţilor a fost dusă între sulițele jandarmilor şi internată pe la Şopron, alţii au avut timp să se refugieze.

In 1917-18 în întreg judeţul au rămas trei preoţi mai bătrâni; morţii se îngropau fără preoţi, cu copiii nou născuţi alergau credincioşii cale de zeci de chilometri, până găsiau un preot să-i boteze. Dar şi atunci câtă greutate până primiau igazolvány de drum — ausweisurile ungureşti — fiindu-le de multe ori refusate, căci li ziceau să-şi boteze copiii la preoţi maghiari

S'a făcut o presiune nemai pomenită asupra Românilor din judeţ, mai ales asupra acelora cari nu ştiau să vorbească româneşte, să se lapede de legea ortodoxă; mulţi au şi trecut la catolicism sau la reformaţi. După recâştigarea Românieî întregile s'au reintors o parte din ei la religia străbună.

Aceşti fraţi ai noştri trebuie întâiu salvaţi din ghiarele maghiarismului, să înveţe din nou limba românească, să îmbrace iar portul românesc, să simtă şi să trăiască ca Români.

Aceasta şi-au pus-o ca ţintă conducătorii români din judeţ, având a stabili însă un plan de muncă bine întocmit şi executat cu multa tragere de inimă.

Primul lucru, ce trebuia făcut, era să li deştepte mândria că's Români. Până acum na-u avut ocasie să vadă comorile atât de bogate ale sufletului românesc; li s'a spus de Unguri la toate ocasiunile, ca să se ruşineze, căci fac parte dintr'o „naţionalitate" — ni negau dreptul de naţiune — lipsită de cultură, săracă, întru toate inferioară celei ungureşti. Li-au sugerat ideia, care a şi prins, că Românii sunt o rază decăzută, urmaşi de slugi, şi păstori veniţi din alte părţi în Ardeal, că ei nu au nici cultură, nici lucruri de samă ca artă, port, obiceiu, etc.

Ca să convingem pe aceşti Români maghiarizaţi, s'a organizat în centrul judeţului, în oraşul Sf. Gheorghe, — mai înainte Sepsiszentgyörgy, — o mare serbare poporală în ziua de Duminecă 15 (28) Septembre, la care au luat parte fruntaşi şi ţărani din toate colţurile judeţului, şi care a reuşit foarte frumos.

Pe la orele 9 dimineaţa, au început să vină căruţele din toate părţile în şiruri lungi, adunându-se în piaţa largă a oraşului; fiecare sat venia deosebit, în frunte cu preotul şi cu drapelul tricolor.

La oarele 9 şi jumătate au servit şeisprezece preoţi îmbrăcaţi în odăjdii un „Te-Deum" festiv, în mijlocul pieţii, aducând mulţămire Tatălui de Sus, că a ajutat soldatului român la înfăptuirea visului străvechiu, şi că am ajuns minunea să ne vedem stăpâni şi în acest oraş unguresc.

După serviciul divin s'a ţinut adunarea de reorganizare a despărţământului „Asociaţiunii pentru cultura şi literatura poporului român" din judeţ. Sala prefecturii era prea mică ca să încapă toţi, o parte din public a rămas pe afară. S'a fixat programul de muncă, s'a ales comitetul de acţiune, s'au înscris membri foarte mulţi, mai mulţi ca în oricare alt judeţ pur românesc din Ardeal. S'au trimes telegrame M. S. Regelui, dlui N. Iorga şi ministrului de culte din Sibiu.

La urmă au fost invitaţi toţi Românii maghiarizaţi, cari erau de faţă în număr de aproape o sută, să vie lângă masa presidenţială, unde era şi prefectul judeţului. Li s'a vorbit în limba maghiară, explicându-le rostul acestei adunări, care e anume chemată pentru ei, ca să-i readucă la tot ce e românesc. Li s'a arătat portul frumos românesc al femeilor din sală, fiind îmbrăcate ţărancele şi toate doamnele în costum naţional, unele în costum de Sălişte, altele de Bran-Rucăr, Bicaz, Moldova, etc, care de care mai frumos. S'au convins ei, cu ochii lor proprii, de măiestria femeii române la cusut şi ţesut, care nu o găseşti la alte popoare. Li s'a spus că pot să fie mândri că-s Români, căci avem conducătorii cari se interesează de poporul de la sate, şi cari jertfesc timp, osteneală şi bani, numai ca să vadă pe săteanu înaintat în cultură şi avere.

Atât de emoţionaţi erau bieţii fraţi ai noştri maghiarisaţi, încât la terminarea vorbirii, printre lacrimi unii făcându-şi cruce — au isbucnit cu toţii — căci atâta ştiau româneşte: „Trăiască România Mare"!

După masă a fost o mare serbare poporală în piaţă, jucându-se toate jocurile naţionale, începând cu hora, la care s'au uncins toţi cei de faţă bătrâni şi tineri, ţărani, preoţi şi toţi ceilalţi intelectuali, încât nu ne încăpea piaţa, cea mai largă piaţă din câte cunosc în oraşele ardelene!

Ţi-era mai mare dragul să vezi cu ce însufleţire jucau în horă Românii maghiarizaţi, trăgând cu coada ochiului tot la vecinii din horă, cum să-şi întocmească paşii, să joace şi ei la fel! Şi s'au deprins; după câteva minute jucau, pare că tot cu hora au crescut!

S'a jucat apoi ardeleana, breaza, sârba şi alte jocuri! De toată frumuseţa au fost jocurile câtorva perechi din Poiana-Sărată, ca: năframa, mânioasa, jucate cu atâta dexteritate şi eleganţă, încât credeai că vezi artişti dansând şi nu ţărani! Ar merita să se facă un film numai din dansurile din acea comună, cari, spuneau ei că sânt peste şaptezeci la număr, tot alte şi alte!

Sfârşitul adunării şi serbării a fost ajuns! Pentru prima oară s'au văzut adunaţi toţi fii judeţului ca să se cunoască unii pe alţii, s'au văzut uniţi în hora de înfrăţire; s'a pus temelie muncii de regenerare naţională. Rămâne ca munca începută să se continue cu aceiaşi dragoste, zel şi pricepere.

Preot *Aurel Nistor*
Arpătac, judeţul Treiscaune

Politica internă

Pentru un guvern Maniu

Declaraţiile d-lui Tache Ionescu. — Ce spune prim-ministrul Văitoianu. — Socialiştii se abţin dela alegeri

La întrunirea ţinută aseară la Clubul democrat-unionist a vorbit dl. Tache Ionescu, arătând peripeţiile prin care a trecut criza externă şi cum a luat fiinţă actualul guvern.

Dl Tache Ionescu a declarat apoi, că este gata să primească un guvern Maniu, garantând însă deplina libertate a alegerilor, de oarece în politică internă, pentru soluţionarea raporturilor cu Aliaţii, cel mai indicat guvern ar fi acel al d-lui Maniu.

Dl Take Ionescu a terminat spunând că nereuşita d-lui Maniu se datoreşte domnului Ionel Brătianu şi că altă eşire din situaţia tragică de azi a României nu este decât întoarcerea la ziua de Joi înainte de ora 10 şi 20 de minute, adică înainte de numirea actualului guvern, şi aducerea în fruntea ţării a guvernului Maniu.

*

Faţă de afirmaţia de mai sus a d-lui Tache Ionescu, care nu se poate împăca nici decum ca viitoarele alegeri să se facă sub conducerea actualului guvern, dăm declaraţia pe care dl prim ministru Văitoianu a făcut-o unui redactor al ziarului „Izbânda".

Intrebat fiind, ce crede despre abţinerea opoziţiei dela alegeri, dl prim-ministru a declarat:

„Nu vreau să cunosc motivele pentru cari un partid sau altul are intenţia să se abţină dela alegeri. Am dat tuturor libertate pentru întruniri şi propagandă electorală. Voi face totul ca alegerile să fie libere. Cine vrea să se prezinte la alegeri, să se prezinte, iar cine nu voeşte, să se abţină. Toată lumea să păstreze ordinea. Turburărilor voi răspunde cu ultima energie. Cei cari strâng foc mult, să ştie că eu am apă multă. Am un mandat imperativ să fac alegerile, şi le voi face.

Nu fac politică. A doua zi după constituirea parlamentului voi demisiona. Sunt militar şi nu vreau să fiu pe viitor decât tot soldat.

Aceasta să fie o dovadă de imparţialitate pentru ori-şi cine".

*

Congresul socialiştilor a hotărît abţinerea dela alegeri.

Societatea GEORGE BARIŢIU se întemeiază pe baze moderne democratice, cu drept pentru fiecare angajat al ei la participare de beneficii.

— FOILETONUL GAZETEI TRANSILVANIEI —

Prima licărire Culturală în Dacia

de **Dr. Al. Tălăşescu.**

Pe când negrii erau în apogeul civilisaţiunei lor cu două centre mari, unul în Egictul de Sus şi altul în Indii, în Europa preistorică, udată de rîuri largi şi de lacuri cu maluri muntoase acoperite de păduri de stejari şi de fagi, — vieţuia în peşteri, în scorburi de arbori seculari, în găuri de maluri şi în colibe, iar mai târziu în casele construite d'asupra lacurilor, în aşa numitele *lacustre*, un popor cu părul gălbui ca aurul şi cu ochi mari, în cari se reflecta curat azurul cerului. Acel popor bărbos, cu piele albă, păroasă şi cu figură regulată, voioasă era o varietate de oameni cu totul diferită de rasselo din Asia şi Africa.

Omul, după conformaţiunea dinţilor şi a tubului digestiv nu este carnivor, deşi presenţa dinţilor canini ne lasă să presupunem o ascendenţă mixtă de carnivor şi vegetarian după mediul în care vieţuia. In clipele calde, unde toate anotimpurile produc fructe şi legume, fără multă technică de cultivare, organismul omului cere alimentaţiune mai puţin azotată. Înlăturându-le pe cele putrescibile, cum este carnea. In clipele reci, omul perde mai multe calorii, prin urmare are nevoie de nutrimente mai azotate şi mai grase, iar pentru iarnă trebuie să se îngrijiască de conservare cu oarecare maestrie dictată de forţa împrejurărilor a alimentelor vegetale şi animale. Acei lupta pentru existenţă este mai aprigă, iar legile selecţiunei dau rezultate mai favorabile pentru punerea în valoare a energiilor şi deutru propăşirea omenirei în contrazicere cu *lenea* ţărilor calde.

Favorizată deci de mediul în care a luat fiinţă rassa albă, pe malurile lacurilor, a reuşit să pună stăpânire spirituală *în mai puţin* de cinci mii de ani pe lumea întreagă a rasselor colorate. Din aceasta stăpânire şi prin desvoltarea prodigioasă a mijloacelor de comunicaţiune s'a născut tendinţa din ce în ce mai accentuată a *unificărei rasselor.*

Afară de rassa rosie, care dispăruse de pe cele trei continente cunoscute până la Christofor Columb, toate rassele colorate au ochi mici, pleoape tăiate linear. Acest caracter fisic se poate explica prin desvoltarea lor sub abondenţa razelor solare de cari ochii se sfiesc fără voie şi se micşorează.

Cu totul altfel s'a desvoltat rassa albă la hordul pământului, unde în nopţile lungi de iarnă, numai sub beneficiul *luminei boreale*, sau în ceaţa primăverilor şi ale toamnelor, în adâncimea peşterilor, ochii, sub imperiul unei necesităţi fisice, au luat o desvoltare mai mare şi au devenit oglinda visătoare a unei inteligenţe superioare, care se adăposteşte sub o frunte lată înţeleaptă, din care a sărit, prin *lovitura de farmec a unui ciocan de măestru, Minerva înarmată.*

Figura armonioasă a europenilor este resultatul unei selecţiuni inteligente şi ea a trebuit negreşit să provoace invidia şi teama, dacă nu şi admiraţia rasselor colorate, când o cunoscură. Nu este deci de mirare, dacă grecii cerciţi cu semţii au dat uneori ochilor şi corpului *hyperboreilor* proporţii exagerate, numindu-i *Ciclopi* adecă ochi roturzi în o talie gigantică. Dar tot grecii mărturisesc în urmă, că în ochii albaştri ai poeţilor hyperboreeni din Dacia, au descoperit că se oglindea lumea întreagă cu adâncimile nemăsurate ale adevărurilor, ale adevărului divin.

Rassele colorate din contră, cu toată civilizaţia mai veche şi mai puternică, n'au putut să subjuge, decât timporar şi numai *în parte*, pe unii din albi. Aceşti albi subjugaţi de negri au fost assirienii, babilonienii, fenecienii, carthaginenii, izraeliţii şi arabii, cari au constituit şi urmaşii lor represintă şi azi rassa degenerată *semită*.

Nu se poate nega însă marea înrâurire pe care a provocat-o, fie direct, fie prin mijlocirea semiţilor, cultura negrilor asupra rassei europene primitive. In lupta îndelungată, în servitudine şi prin asimilări succesive, albii au primit dela rassele colorate cunoştinţe şi aptitudini speciale, ba chiar şi schimbări fisice, prin coruperea figurei albe, în o nuanţă brună, iar a părului auriu şi al ochilor albaştri, în alte colori variate până la nuanţa *oacheşă* (ochi închişi) a europeanului de sud şi semineagră a indianului şi a arabului.

Omul, cu cât era mai vegetarian şi mai pescivor, cu atât avea mai mare nevoie de *sare* în alimentaţiunea sa. Aşezarea omenirei şi propăşirea ei pe malurile mărilor sărate, în lipsă de sare gemă, este foarte uşor de explicat, mai cu seamă, când judecăm că apele au fost totdeodată şi căi libere de comunicaţiune; nişte artere spre libertate şi spre aspiraţiuni superioare.

Regiunile bogate în sare gemă au fost dela început câmpurile de luptă aprigă pentru posesiunea lor, iar pentru învingători ele deveniră centri puternici de civilisaţiune. De acea *Dacia*, atât de avută în diferite minerale, dar mai ales în *saline*, a fost nu numai un centru de greutate şi de selecţiune pentru popoarele preistorice ale Europei, dar în special prin posiţiunea ei de *podiş* — de *arie înaltă* care explică numele de *Ar-dal* (Ardeal) al centrului Daciei, — avea o valoare strategică dominantă asupra celorlalte ţinuturi din sudostul Europei.

Omul preistoric, când şi-a dat seama că întreaga lui alimentaţiune este produsul pământului, că adăpostul lui era sinul pământului, că izvorul răcoritor ţişneşte din artiile lui, *că sarea*, necesară îngroşărei şi puţinţei circulaţiunei sângelui în vine, — adecă primele condiţiuni de viaţă sunt datorite spiritului generos al pământului, — el a început să adoare o divinitate în fiinţa pământului Maia, despre care poesia elenă inspirată de tradiţiile dacilor (traci) zice, că ea ţese în sinul pământului un *văl instelat*, cu care e acoperit Firmamentul.

Aceasta mamă comună nu putea fi venerată numai în mod ideal, cum îşi imaginase primul om superior misterul puterei divine. Cunoaşterea Dumnezeirei nici odată n'a putut fi marginită numai la puterile ascunse ale pământului când universul erà aşà de imens în jurul lui; este deci foarte posibil ca divinitatea *Ma*, a fost dela început numai o mărturisire parţială a *presupunerei* că există o putere universală. Totuşi este foarte firesc, ca omul să fi început veneraţiunea divină cu aceea a binefăcătorului lui cel mai apropiat. Copilul în primul rând îşi adoră pe mama sa.

Stând omul în faţa pământului îşi închipuie că în sinul lui există un suflet inteligent *atotproducător* şi mai ales se deşteaptă în el convingerea conştientă, că omul n'a putut picà din cer, ci a ieşit, ca alte vietăţi, din pământ; adecă el este *născut într'un chip material* din pământ. Aceasta concepţiune este representată în chip sugestiv în statueta de teracota preistorică găsită la Romula din jud Romanaţi, în care Maia *naşte genul omenesc.*

Vom vedea numai decât că Maia este identică cu *Dachia* şi că *Dacia este mama gintei latine*, ca a mai veche rassă şi stăpâna de fapt a Europei.

INFORMAȚIUNI

Repatrierea prizonierilor din Siberia. Consiliul suprem a luat în considerare numirea comisiunei însărcinate cu repatrierea prizonierilor germani și austriaci din Siberia. Se înțelege că această repatriere nu se va efectua decât după aceea a trupelor ceho-slovace, poloneze, române și iugoslave din Siberia.

*

„Mari ajutoare bănești pentru D'Annunzio. „Popolo d'Italia" anunță că *Italienii din* Sao-Paolo din Brazilia, spre a-și arăta admirația *fată* de D'Annunzio, i-au expediat o primă sumă de 500.000 lire. Cei din New-York i-au trimes 200.000 lire. In întreaga Americă se deschid subscripții, al căror total se urcă deja la mai multe milioane.

*

Boala Sultanului. Circulă zvonul că Sultanul e grav bolnav de două săptămâni.

*

Parlamentul ungar redivivus. Un comitet interfracțional al fostei camere maghiare a adresat misiunei Antantei la Budapesta un memorandum, prin care o informă că fostul parlament dizolvat în Noembrie e încă legal, și care autorizația de a-l convoca spre a desemna plenipotențiari pentru tratativele de pace și spre a vota decretul electoral aplicabil Constituantei.

*

Dl. Mișu sosește la București. Dl N. Mișu, prim delegat la Conferința păcei și ministrul de externe în cabinetul actual se așteaptă astăzi în București.

Sosirea d-sale în acest moment pune ziarul Dacia, când în sânul conferinței pare a se manifesta o schimbare de atitudine în favoarea României, va fi desigur însoțită de relațiuni complecte asupra noului nostru situațiuni la Paris.

*

Școalele românești dela poi. Minoritățile în baza autonomiei bisericești și a hotărârilor dela Alba-Iulia, au dreptul să deschidă școli în limbile respective. Statul să le fixează condițiunile pe care trebuie să le respecte cumpărătorii de școli și anume.

Să aibă local școlar. Să arate mijloacele materiale. Să se conform planului de învățământ al statului. Să numească învățători născuți în teritoriul Ardealului.

In mod escepțional pentru acest an școlar se admit vechile manuale, întru cât nu stau în contrazicere flagrantă, cu interesele statului român, istoria, geografia și constituția trebuie să fie predate după planul de învățământ al statului.

*

Relațiile comerciale cu Germania. Aflăm că guvernul nostru fost sezisat de câteva cereri din partea Germaniei pentru aprobarea exportului de cereale către aceea țară.

Până acuma nu s'a dat curs acestor cereri, întrucât nu s'a luat încă o hotărâre în privința reluării raporturilor noastre diplomatice și comerciale cu Germania.

*

Elveția. M. S. Regina Maria se găsește în Lausanne. „Vine să se odihnească câte va zile, pe bordul lui „Leman repaus bine meritat după anii de istovire, de suferință și de sacrificiu—spune ziarul *Gazette de Lousanne.*

Tot același ziar arată indignat într'un articol de fond, față de informația dată de *Jurnal de Geneva* sub titlul ofensător „Lausanne centru al junilor Turci" în care spune că Junii turcii vor face din Lausanne un centru de discuțiuni relativ la tratatul de pace și a chestiunei Orientale.

„Nu știm dacă alte orașe ale Elveției s'ar simți fericite de-a servi de bazar negustorului viciat căruia i-se anunță sosirea. Lausanne care își are demnitatea sa, Lausanne care este pentru Greci și Armeni contra călăilor lor, Lausanne care, într'un ceas de transportare jovială coborâ într'o zi, chiar după cedarea lui legală, drapelul Hohenzolernilor, —Lausanne nu se prăpădește după onoarea de care este amenințat".

*

Grava metalurgică și a marinarilor din Germania. Se telegrafiază din Berlin că greva metalurgică se întinde tot mai mult și amenință toată industria. Greva marinarilor din Hamburg și greva s'a întins la Lubeck, unde au avut loc grave dezordine. Traficul e complect suspendat.

*

Acord între Petliura și Denikin. *Svobodnaia Rossia*, ziar rus din Reval, declară că știe din bună sursă că s'a semnat un acord între Petliura și Denikin. Ucraina ar renunța la aspirațiile sale de independență, dar obține făgăduiala unei situații privilegiate în statul rus. Constituanta va regula forma de guvernământ. De altă parte, o personalitate rusă trimeasă de către Denikin a declarat într'un interview acordat ziarelor din Helsingfors imposibilitatea de a încheia o înțelegere militară cu Petliura, care dispune numai de elemente galițiene de origină austriacă. De asemenea, *nici un acord n'a fost încheiat cu România* dar cele mai bune relații există cu Polonezii în punctele în cari ei sunt în contact cu armata lui Denikin.

*

„Bela Kun negrul alb" Intr'un articol intitulat: „Bela Kun negrul alb", Dl Paul Erio, trimesul la Budapesta al ziarului *Le Matin* schițează un interesant profil al dictatorului comunist de ieri, distrugând orice aureolă al celui pe care mulțimea îl numea *negrul alb* din cauza buzelor sale enorme și răsfrânte. Ziaristul francez dă o vie evocare a acțiunei de opereță a neizbutitului Marat maghiar și încheie astfel: „In 4 luni a dezorganizat complect Ungaria. Nu lasă în urma lui decât ruină și mizerie, și un sentiment de ură adâncă, pricinuit de crimele înfricoșătoare cari l'au însângerat și de cari populațiile sunt încă îngrozite".

*

Comandamentul român nu se amestecă în luptele politice ale Ungurilor. Ag. Dacia anunță: Anume misiuni aliate intervin zilnic pe lângă comandamentul român din Budapesta spre a-l atrage în luptele politice interne. Comandamentul român însă observă rezervă continuă și accentuiază la fiecare prilej că nu se ocupă decât de dezarmarea bolșevicilor și menținerea ordinei. — Atitudinea demnă a comandamentului român a făcut o escelentă impresie asupra populațiunei ungare.

*

Bancnotele albe emise de *regimul bolșevic* la Budapesta, ilegal, vor fi schimbate pe baza unei ordonanțe a guvernului unguresc, în raportul 20 la 100 din valoarea nominală. (Ag. Dacia.)

*

Antanta contra guvernului Friderich. Agenția Dacia *ne comunică: Tratativele politice începute de Friederik în ultimele zile urmărese limpezirea situației. E cert că guvernul actual nu poate rămânea cu atât mai mult, cu cât antanta a notificat că nu-i poate permite să prezideze alegerile.*

*

Ambasadorul Poloniei la Budapesta. *Agenția Dacia* ne comunică: Ambasadorul Poloniei Sezembec a sosit la Budapesta și a prezintat actele de acreditare ministrului externelor Sombics Jozsef.

*

Intrarea Germaniei în Liga Națiunilor. In ședința de eri a adunării Naționale, ministrul externelor Müller a rostit un lung discurs, documentând necesitatea întrării Germaniei în Liga Națiunilor. De acea Germania trebue să îndeplinească toate condițiunile păcii, sperând în ameliorarea situației ulterior, prin tratative directe în sânul Ligei popoarelor.

*

Declarațiile lui Noske. Ministrul de răsboi Noske, răspunzând unei interpretări a declarat în Adunarea Națională Germană că nu poate relua raporturile cu Rusia, fiindcă și astăzi mai sunt în Germania arestați foarte mulți bolșevici Rusi, cari au pus la cale și revoluția roșie dela München. Aceștia nu pot fi lăsați liberi.

*

Lipsa de cărbuni în Germania. Lipsa cărbunilor se resimte în Berlin. Din această cauză ziarele apar numai odată pe zi.

*

Starea lui Haasse. Haasse este în afară de orice pericol. Peste câteva zile va părăsi patul.

*

Ofensiva lui Kolceag. Din New-York se anunță că Kolceag, întărit de trupele americane a început o înaintare viguroasă împotriva bolșevicilor, silindu-i să se retragă. A capturat mai multe tunuri și prizonieri.

*

Aducem la cunoștință că permisele de cumpărare pentru grâu, admise de sfatul orășenesc, se primesc numai până la sfârșitul săptămânei curente, adecă până la 18 Octomvrie a. c. în oficiul nostru. Societatea comercianților de cereale. Strada Mihail Weiss Nr. 8.

2—2

Dela comisiunea repartizării din Paris Comisiunea de repartizare dela Paris a intervenit pe lângă delegația română dela conferința păcii, ca până la 1 Decemvrie să i-se înainteze tablouri de toate pagubele agricole și industriale suferite de România în urma ocupației germane.

Tablourile vor fi remise Germaniei până la 31 Decemvrie a. c. în conformitate cu tratatul de pace.

Prin acest tratat Germania se obligă să întrebuințeze resursele sale economice direct pentru restabilirea materială a regiunilor puterilor aliate și asociate invadate, în măsura în care aceste puteri vor hotărî.

*

Antanta nu recunoaște guvernul Friedrich *Lokal Anzeiger* publică o telegramă din Budapesta, după care un reprezentant al Antantei s'a prezentat lui Friedrich ca să-i deciare că guvernul său nu poate fi recunoscut.

*

206 generali germani licențiați. Noske a licențiat până acum 206 generali germani.

*

Ținuturile renane trimit reprezentanți la Paris și Viena. *Colonia.* — Consiliul de miniștri al ținuturilor renane a hotărât în ședința de aseară de a înființa reprezentanțe diplomatice în Paris și Viena.

*

Regina României în Elveția Se comunică din Geneva: Regina României s'a dus Luni cu suita sa, în automobil, la castelul Rosey, (Rolle), unde a vizitat institutul tinerilor. Suverana a luat ceaiul și s'a întreținut cu d. și d-na Carnel, profesorii și elevii. Cu un tren special Regina a plecat apoi la Lausanne.

*

Din Sinaia primim o scrisoare care se încheie astfel: „Primiți *felicitările mele pentru atitudinea românească*, pe care o aveți în orice direcție. Nu ca partidele noastre de aci, care pentru a-și servi interesele de partid, primesc în partid chiar pe acei care și-au uitat că sunt români și au fraternizat cu dușmanul, renegând cu tărie că sunt fii Țării Românești. Dar astăzi toate acestea s'au uitat. — Regret mult că nu luați parte și D-V. la alegerile din regat. Dar totuși sper într'o regenerare morală care să ne vie dela partidul pe care îl susțineți. Cu stimă, *G. Matheescu.*

*

Fixarea granițelor polone. Cercurile oficiale anunță că conferința păcii a fixat definitiv granițele Poloniei, restabilind Polonia din 1815. La răsărit granița este aceeași cu a guvernământului Suvalki, pornind de-alungul Minelui și Bugului până la granița orientală galițiană.

*

Chestiunea Fiume se rezolvă favorabil pentru Italia. Ziarul „Petit Parisien" anunță din Paris că Tittonii, în urma întrevederilor avute la Pazis, a reușit să realizeze un compromis în chestia Fiume, care este favorabil Italiei. (Ag. Dacia).

*

Dela poștă. Direcțiunea Centrală din Transilvania ordonă primirea pachetelor cari, conțin cărți școlare.

Acei care voesc a trimite prin poștă astfel de pachete, au datoria a le prezenta cenzurei postale înainte de a fi prezentate la poștă pentru expediere.

Pachetele cu rambursă se vor primi de acele oficii postale care efectuiază în present serviciul de mandate postale.

Taxa pe greutate până la 5 klgr. 1 Leu. Dela 5 până la 50 klgr. de fiecare klgr. sau fracțiune, câte 25 bani.

Pentru pachetele cu rambursă se plătește pe lângă taxa de greutate încă o supratxă de rambursă, care constă din taxa obișnuită a mandatului plus 10 bani de pachet. *Mihai*, șeful Postei Brașov.

*

Zugravi de firme. Direcțiunea Reg. a Poștei din Cluj voește a vapsi circa 500 de table (inscripții) ale postelor și pentru aceste lucrări se cer oferte. Cei interesați să se adreseze la Ofic. Post. din Brașov.

*

Petliura cere prelungirea armistițiului. Delegația lui Petliura la Varșovia a cerut prelungirea armistițiului cu Ucraina. Cercurile militare poloneze sunt favorabile acestei cereri.

*

Alegerile italiene. Alegerile italiene vor avea loc la 16 Noemvrie.

*

Aplicarea Home-Rule-ului în Irlanda Corespondentul din Londra al ziarului *„Le Temps"* crede a ști că guvernul britanic va propune aplicarea Home-Rule-lui în Irlanda în afară de Ulster. Comitatele Irlandei împărțite între cele două tendințe, unionistă și naționalistă, își vor alege în fiecare regimul de care vor voi să fie legate.

*

Ce spun bolșevicii ruși. O telegramă din sursă bolșevică anunță, între altele:

„Denikin face sforțări desperate spre a ajunge în inima Rusiei sovietelor unde stă pitită contra-revoluția care își așteaptă ora pentru restabilirea jugului capitalist. La Moscova și Petrograd, foștii proprietari, generali, mari-duci, prietini ai lui Nicolae II și ai lui Rasputin, foștii cadeți, organizează o lovitură trădătoare care să ne lovească la spate. O primejdie serioasă stă în criza cărbunelui. Situația e critică; am răsturnat contra-revoluția și o ținuim la pământ, dar ea se zbate convulsiv și face tot ce e posibil pentru a scăpa. Trebue să ne concentrăm toate forțele spre a o înăbuși.

„Comisiunea extraordinară a tuturor Rușilor a descoperit cuibul unei organizații puternice, alcătuită din generali, cadeți, anarhiști și partizani ai lui Denikin. Au fost confiscate documente și depozite de arme; 67 de spioni ai lui Denikin au fost împușcați; dar se poate că aceștia să nu fie decât cartierul general al contra-revoluției; se poate ca în provincie să fie alte ramuri; se poate în fine ca noi să nu fi tăiat decât unul din capetele hidrei contra-revoluționare. Acum ne trebue să le *tăiem și pe celelalte.*

*

Birourile de recrutare din Germania caută, voluntari. Ziarul „Freiheit", care publică informații sigure cu privire la situația în țările baltice, dă noile detalii următoare: „A doua armată ruso-germană s'a constituit în Lituania, sub comanda colonelului Bermont. Birourile de recrutare din întreaga Germanie caută voluntari pentru armata baltică, ale cărei puncte de concentrare sunt Schauten și Kurschay.

„Armatele ruso-germane au la Berlin un birou condus de generalul Bischupski, om de încredere al lui Kolceag și al lui Denikin, care furnizează fondurile pentru recrutarea din Germania. O misiune militară rusă e de altminteri instalată în permanență la Berlin."

*

Știri locale.

Rugare către bincile noastre. *Direcțiunea institutului de credit și economii Albina din Sibiu*, roagă on. noastre institute de bani, la cari s'au făcut subscripții la noua emisiune de acții să binevoiască a comunica *de urgență* opțiile anunțate la ele pentru a se putea stabili rezultatul definitiv al subscripțiunii și a se putea face repartizarea.

*

Membrii dela „Cooperativa", tovărășia de consum din Șcheii-Brașovului, sunt rugați a-și ridica bonurile pentru făină, căci reclamațiuni ulterioare nu se mai pot lua în considerare.

Bonuri se eliberează în fiecare zi dela 10—11 a. m. în cancelaria învățătorească din edificiul liceului român, de către cassierul societății. D. Marcea.

*

Pentru masa studenților. Dl *Ioan Crișan* a dăruit 40 cor. pentru „Masa studenților V. Oniițu" în amintirea fiului său *Remus*, decedat. Se exprimă mulțumită. Dr. I. Blaga director.

De ale Poliției.

Furt. Feder Armin încredințând un costum de haine la croitorul Benhard Daniel din acest oraș, hainele s'au furat. După cercetările făcute de poliție s'a descoperit că autorul acestui furt este Goldstein Benhardt, care a dispărut din localitate.

*

Prinderea unui pungaș. Poliția gării a înaintat prefecturei pe individul Lednischi Istvan ce era urmărit pentru un furt. El a fost înaintat, parchetului.

*

Bătae. Iulia Kerester a fost grav bătută de fratele său Iosif Muscă. Din ordinul d-lui subprefect, Georgescu s'a deschis o anchetă.

*

Dispariție. Din gara locală a dispărut elevul de internat Butunag de loc din București care urma cursurile la Liceul român clasic din localitate.

*

Arestare. Fata Bacoș Bejó din Topița a fost arestată pentru un furt de bijuterii, săvârșit în Tg. Mureșului la dna Maria Blaga.

*

Ultima oră.

Depunerea documentelor tratatului din Versailles

Lyon. — Președintele Franței a semnat Luni, în numele Franței, documentele ratificării tratatului de pace dela Versailles. Depunerea documentelor la ministerul de interne se va face în același timp cu depunerea actelor în Anglia și Italia.

Jurnalul oficial publică o notă arătând că dl Poincáre a semnat alaltaeri tratatul dela Versailles. E probabil că formalitățile depunerii ratificărilor de către Franța, Anglia, Belgia, Polonia și Italia vor putea să se facă în două zile. Tratatul va intra atunci în vigoare.

Colceag cere ajutorul Finlandei

Amiralul Colceag a trimis o misiune la Helsingfors, cu scopul de a obține ajutorul Finlandei. Șefui guvernului condiționează recunoașterea independenței Finlandei de acest fapt.

Telegram. Agenției Dacia din 16 Oct.

Croații contra tratatului cu Austria

Belgrad: Prințul regent Alexandru a primit pe deputatul Popovici, care i-a explicat motivul obstrucției opoziționiste. Dușan Popovici a declarat că Croații de peste Sava nu pot accepta punctul 225 din tratatul cu Austria, care este absolut primejdios intereselor croate.

Prințul regent Alexandru continuă să asculte părerile celorlalți șefi ai partidelor politice de peste Sava.

Ratificarea tratatului cu Germania și Austria în Italia

Roma. Camera se întrunește la 22 Octomvrie pentru ratificarea tratatelor cu Germania și Austria.

Grevă în Spania

Madrid. La căile ferate a isbucnit greva generală. Greviștii cer urcarea salariilor și a fondului de pensiune cu 30% peste actualele adausuri de război.

Guvernul a încărcinat pe directorul general al căilor ferate, Parigi să înceapă tratative cu greviștii.

Din Adunarea națională a Germaniei.

Berlin. — In decursul desbaterilor Adunării naționale, deputatul Wasserman a pronunțat un violent discurs în chestia afacerilor externe contra ministrului de externe Müller, învinovățindu-l de situația creiată Germaniei prin neevacuarea provinciilor baltice. Wasserman a mai declarat că politica de duplicitate urmată în Silezia de nord a îngreunat extraordinar situația agrară și economică a țării, care au ca rezultat grevele din țară și că Germania se află în pragul foametei.

Regele Danemarcei pleacă la Londra.

Copenhaga. — Regele Danemarcei pleacă la 20 Octomvrie la Londra, unde se va întâlni spre sfârșitul lunei cu Poincaré.

Misiunea interaliată nu a sosit la Moscova

Se desminte din Helsingfors sosirea unei misiuni interaliate la Moscova și că generalul Judenici ar fi încetat operațiunile contra bolșevicilor.

Tratative între Spanioli și Marocani

Madrid. In localitatea Aferic s'au început tratative între Marocani și Spanioli pentru încetarea ostilităților. Marele Cartier spaniol a pus următoarele condiții: recunoașterea suveranității Spaniei asupra Marocului și alipirea Marocului german la Spania.

Starea lui Wilson îmbucurătoare

Londra. Starea lui Wilson este îmbucurătoare. Wilson va părăsi patul peste câteva zile.

Lovassy cere delăturarea lui Friderich.

Budapesta. — Tratativele începute între Lovassyi și Vazsonyi au eșuat. Lovassyi a declarat că toate partidele politice maghiare se vor întruni și vor cere concursul Antantei pentru demiterea lui Friderich dela putere, căci altfel nu va fi posibil a forma un guvern corăspunzător dorintei Aliaților și pentru semnarea păcii.

Budapesta. Colonelul american Horowitz a plecat la Györ, unde inspectează instalarea trupelor maghiare sub amiralul Horty, care a desfășurat o activitate foarte vie în reorganizarea armatei maghiare.

Locțiitorul lui Bauer,

Viena. — Deputatul Ellenbogen înlocuiește pe Bauer.

Antanta și bolșevicii

Paris. — „Petit Parisien" anunță *că în politica aliaților față de* bolșevici nu s'a produs mare schimbare. Aliații au hotărît să părăsească atitudinea pasivă și să intervie împreună în mod energic. Se discută deasemenea posibilitatea invitărei și a Germaniei să participe cu armata la aceste operațiuni ca vecin nemijlocit al rusiei. Consiliul de cinci n'a adus încă nici o hotărâre definitivă asupra acestei chestiuni.

Japonia a ratificat tratatul de pace

Cluj. — „Daily Mail" anunță că Japonia a ratificat în unanimitate tratatul de pace.

Retragerea trupelor române pe o nouă linie

Budapesta. — Comandamentul român anunță că retragerea trupelor pe linia de la vest de Bicske, apoi pe valea râului Valiviz, s'a făcut în perfectă ordine și înțelegere cu autoritățile ungare.

Alipirea teritoriilor ungare de Est la Austria

Deputatul Renner a cerut consiliului comunul imediata alipire a teritoriilor Ungariei de est la Austria, fără a mai trata cu actualul guvern în privința aceasta.

Tratativele ducelui D'Aosta cu D'Annunzio

Triest. — Ducele d'Aosta a sosit la Fiume și a început tratative cu d'Annunzio relativ la plecarea sa.

Publicațiune de licitare

Subscrisul notar public aduc la cunoștința publicului, că în 21 Noemvrie 1919 la orele 3 p. m. se va licita în biroul meu, Strada Vămei Nr. 28, în numele lui Weisz Armin, Kiein și Löwey Meni 1600 bucăți sticle de bere îmbrăcate și 1400—1500 bucăți sticle nefmbrăcate, cari se află și se pot vedea în strada Neagră Nr. 62.

Prețul de strigare este de cor. 3000. Marfa se va preda celui ce oferă mai mult, pe lângă plată imediată.

Brașov, în Octomvrie 1919.

Buday Gábor
notar public.

Publicațiune

Batalionul I. din Regimentul Prahova Nr. 7 având nevoe pentru aprovizionare de următoarele alimente și furaje: 1. Zilnic câte circa 150 (una sută cinci zeci) kgr. carne de vită calitatea I-a, 2. Una sută cinci zeci de mii —150000— kilograme fân presat, 3. Șapte zeci și cinci de mii —75.000— kilograme ovăz,

se face cunoscut doritorilor de a furniza acestea, că în ziua de 14 Octombrie 1919, ora 10 dim. se va ține o licitație publică cu oferte închise la Cancelaria Batalionului la Casarma Neagră din Brașov.

Caietul de sarcini se poate vedea în fiecare zi la Ofițerul de aprovizionarea Batalionului. 2—2

Aviz important

Extras din ordonanța Nr 21 și 25 modificată a comandamentului trupelor din Transilvania. Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc, vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri fie adevărate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de răsboiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română. Aceasta infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. — Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de răsboi

Gerantul: Ioan Bratan

Societatea „George Barițiu."

PROSPECT

Subscrișii fundatori luăm inițiativa pentru întemeierea unei societăți pe acții cu denumirea de **George Barițiu** cu un capital de 1.000,000 lei, împărțit în acții nominative de câte 100 lei acția.

Sediul Societății este în Brașov cu sucursale în orașele principale din Ardeal.

Durata societății este nelimitată.

Scopul Societății este:

a) Editarea de ziare,

b) Inființarea unei case de editură, librărie, colportaj și agenție de publicitate.

c) Inființarea de institute de arte grafice, zincografie, legătorie, cartonaje, papetărie și orice întreprindere în legătură.

Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație de cel puțin 10 și cel mult 15 membri. Fundatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de patru ani Consiliul de administrație. De asemenea își rezervă dreptul selecționării subscrierilor, ce se ofer. Censorii vor fi aleși de adunarea de constituire.

In adunările generale proprietarii alor 1—5 acții au dreptul la un vot, dela 5 acții în sus după fiecare 10 acții următoare mai primește un vot. Nimeni nu poate avea însă mai mult de 10 (zece) voturi. Băncile și societățile anonime vor fi reprezentate la adunarea generală printr'un singur plenipotențiat.

Acțiile se pot subscrie în Brașov: la administrația ziarului *Gazeta Transilvaniei* și la filiala *Albina;* în Zărnești la Banca *Creditul*; în Cohalm la Banca *Economia* în Sighișoara la Banca *Târnăveana*; la Mediaș la Banca filiala *Albina;* în Făgăraș la Banca *Furnica*; în Șercaia la Banca *Șercăiana*; în Sibiu la Banca Centrală pentru industrie și comerț, la *Albina* și la *Lumina*; în Cluj la Banca *Economul* și *Vatra;* în Arad la Banca *Victoaia:* în Blaj la Banca *Patria*; în Orăștie la Banca *Ardeleana*; în Dej la Banca *Someșana;* în Târgul Murășului la Banca filiala *Albina*; în Lugoj la Banca filiala *Albina;* în Oradea-mare la Banca *Bihoreana*.

Autorizație specială de a primi subscrieri de acții are preotul Aurel Nistor din Arpătac.

Terminul până când se primesc subscrierile de acții este de 15 Nov. 1919.

La subscriere se plătește 30% din capitalul subscris și este 10 lei cheltuieli de fondare. Restul de 70% se va achita în două rate și anume la 1 Ianuarie 1920 și la 1 Aprilie 1920.

Fundatorii garantează solidar pentru sumele vărsate până la adunarea de constituire, care se va ținea cel mai târziu până la 30 Nov. 1919 și care va fixa capitalul social, ținând seamă de subscrierile ce se vor face.

Brașov, la 22 Septemvrie 1919.

Fundatorii:

Iuliu Maniu, șeful partidului național
Alexandru Vaida, ministru
Mihaiu Popovici, șef de rezort
Dr. Vasile Saftu, protopop
Dr. George Baiulescu, prefect
Dr. Neculae Vecerdea, prefect
Petru Popovici, prefect de poliție
Dr. Iosif Blaga, director
Ioan Prica, director al Școalei com.
Aurel Ciortea, profesor
Ioan C. Pantu, profesor
Axente Banciu, profesor
Pompiliu Dan, revizor „Creditul Technic"
Tiberiu Bremie, inginer
Ioan Prișcu, preot
Aurel Nistor, preot și administratorul „Gazetei Transilvaniei".
Dr. Pompiliu Nistru, medic
Dr. Aurel Dobrescu, medic
Dr. Alexe Sulică, medic
Dr. Vasile Glăjar, avocat
Constantin Sfetea, editor-librar
Emil Socaciu, consilier municipal
Ioan Clopoțel, redactor șef
Virginiu Șt. Iosif, redactor șef
Victor Branițte, secretar de redacție
Ilie Cristea, prof. și redactor
Ioan Brotea, redactor
Mihail Samarineanu, redactor la „Gazeta Transilvaniei".

Noul Birou
pentru
Vânzări cumpărări și închirieri
de case, moșii, păduri, fabrici, ateliere, prăvălii, locuri, virane, holde etc. etc.
și
AGENȚIE DE PUBLICITATE
care primește
Anunțuri și Reclame
comerciale, industriale, și financiare, Dări de seamă, Bilanțuri, Notificări și Prospecte, Anunțuri de logodnă și căsătorii, Estracte de d voț, Anunțuri de deces, Informațiuni comerciale etc. pentru publicarea în ziarele cele mai răspândite din întreaga țară.
Se primesc și abonamente, prețuri originale.
George Ioan Golegan, *Brașov, Str. Spitalului 54.* 1—3

Curse de pasageri și mărfuri
București — Brașov — București
EXECUTĂ SOCIETATEA ROMÂNĂ DE AUTOMOBILE ȘI LEONIDA & UNITE
Plecarea din București, Str. Luterană 29—31, Duminecă, Marți și Joi ora 6 a. m.
Plecarea din Brașov, Str. Porții 14, (Firma Orghidan) Luni, Miercuri și Vineri la ora 6 a. m. 3—5

BEDEUS
SOCIETATE COMANDITA DE TRANSPORT
BIK
Filiala Brașov
Birou Str. Castelului 52, Garagiul în vechea fabrică Schiel.
Transportă în auto-camioane mărfuri de tot felul în toate părțile României-Mari. 3—8

De închiriat o cameră nemobilată într'o vilă, în Șirul Cetății Nr. 9.

De vânzare din mână liberă o casă în Str. Romurilor Nr. 8. Informațiuni Târgul Inului 26, dela 9—12 oare a. m. 3—3

Fotografii pentru **Legitimațiuni de călătorie** vor fi efectuate în *cel mai scurt timp*, conform prescripțiunilor legale prin Atelierul Fotografic **Larg** Str. Porții Nr 52. 36 50

Toate fabricile
Toate morile găsesc
Curele de piele și de balata
Țeve de fer și accesorii. Robinete și Ventile. Klingerit original. Garnituri cu său, cu asbest și grafit. Scule, clești, ciocane, nicovale, pile, burghie, menghine, cabluri.
Jacques Paucher
București, Str. Smârdan 27

Corpul VII. Armata.

Publicațiune

La licitația ținută în ziua le 1 Octomvrie 1919 neprezentându-se concurenți, se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 24 Oct. 1919 st. n. ora 9 a. m. se va ține a doua licitație publică, cu termin de urgență pentru aprovizionarea cantității și adecă: 180 vagoane pae de grâu sau secară pentru paturi, 2100 vagoane pae de grâu sau secară pentru așternutul cailor, 27 00 vagoane fân (se preferă presat) sau trifoi. — Licitația se va ține cu oferte închise, fără drept de supraoferte și în conformitate cu art. 72—83 din legea Comptabilității publice a Statului. — Caetele de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru între orele 10—12 la: Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 4—6 ușa 23 (parter) biroul subsistențelor a corpului VII Armată. — Arad. Depositul de subsistență și manutanță, Alba-Iulia, Depozitul de subsistență și manutanță, Brașov, Depozitul de subsistență și manutanță, Orăștie, Manutanța, Timișoara, Divizia 19-a a Serv. Intendenței. — Ofertele se vor face conform caetului de sarcini, se vor prezenta în plicuri închise și vor fi însoțite de o garanție de 10 la sută în numerar. — La licitație se primesc oferte în deosebit, pentru articolele parțiale, sau pentru cantitatea întreagă a tuturor articolelor.

Sibiu, la 7 Oct. 1919.

Aviz o casă cu grajd și grădină de vânzare Str. Siti Nr. 74, informațiuni mai de aproape la firma Petru Pavel Str. Mihael Weisz Nr. 26. 5—5

Restaurantul și Cafeneaua REDOUTE de primul rang
Recunoscută în mâncări și beuturi bune și eftine, serviciu prompt. Se dă în abonamente de mâncări.

Injecții
contra **Vărsatului, Tuberculozei** și **Syphilis** (Neosalvarsan) se fac de Dr. Wilhelm Teutsch otd. dela 11—1 și 2—3, Str. Porții 13. 3—3

Arândare de ospătării.

Luni în 20 Octomvrie 1919 la 10 oare a. m. în comuna Codlea în cancelaria comunală, sub prezidiul d-lui Primpretor se va ține licitația publică a celor trei ospătării cu licențe deschise aparținătoare comunei Codlea și anume:

1. Ospătăria mare „Zur Schwarzburg" cu prețul de strigare 6800 cor.

2. „Cantina" din cazarma de cavalerie cu intrare din stradă cu prețul de strigare 3600 cor.

3. Ospătăria „Zum Südpol" cu prețul de strigare 3000 cor.

Ospătăriile se vor arânda prin licitațiune verbală și pe baza ofertelor înaintate, pe șease ani consecutivi adecă din 1 Ianuarie 1920 până la 31 Decemvrie 1925.

Ofertele închise timbrate și provăzute cu bani de vadiu (10% din prețul de strigare) trebuesc depuse înainte de începerea licitațiunei verbale la primarul comunal din Codlea.

Condițiunile de arândare separat pentru fiecare dintre obiectele de licitat sunt expuse spre informare publică și se pot vedea ori-când în oarele obișnuite de oficiu în cancelaria comunală din Codlea.

Codlea, la 4 Oct. 1919.

Primăria comunală.

Hans Bloos m. p.
primsecretar.

Th. Reimer m. p.
primar.

2—2

Citiți **Frământările unui an** — *1918 proză de I. Clopoțel.*

Șoapta Clipelor Trăite — *Versuri de M. G. Samarineanu*

Cel mai vechiu ziar românesc

„Gazeta Transilvaniei"

după 80 de ani de existență, apare reorganizat cu ultimele știri și telegrame.
Organ național, neobosit în lupta pentru apărarea drepturilor românești,

„GAZETA TRANSILVANIEI"

se face astăzi ecoul opiniei publice românești, pentru ca fiecare să-și împlinească datoria, ajutând astfel la formarea caracterelor și privighind cu sever control la actele publice.
Ziarul nostru a fost și va fi totdeauna interpretul cald al intereselor țărănimei, școalei, bisericei și muncitorimei naționale.

„Gazeta Transilvaniei" **înțelege, odată înfăptuită Unirea tuturor Românilor, să continue lupta pentru cucerirea drepturilor noastre economice în Ardeal, sprijinind pe toți cei cari vor să muncească cinstit în această direcțiune.**

Facem apel dar la toți românii să sprijine la rândul lor „Gazeta Transilvaniei" care va face toate sacrificiile pentru ca să rivalizeze, în condițiuni ziaristice și tehnice, cu celelalte mari ziare.

Redacția și Administrația Str. Prundului Nr. 1 Telefon 226 Telefon 226	ABONAMENTUL pentru Românii de pretutindeni: Pe un an - - - - - - - - - Lei 60 Pe un jumătate an - - - - - - „ 30 Pe un sfert an - - - - - - - - „ 15	Inserțiuni și reclame, la administrația ziarului, după tarif.

Tipografia A. Mureșian Branișce & Comp. Brașov.